

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ophavsret¹

(forlængelse af beskyttelsestiden for udøvende kunstnere, ret til at hæve aftaler, ret til årligt supplerende vederlag mv.)

§ 1

I lov om ophavsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 202 af 27. februar 2010, foretages følgende ændringer:

1. *Fodnoten* til lovens titel affattes således:

" 1) Lov nr. 395 af 14. juni 1995 indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 92/100/EØF (EF-Tidende 1992 L 346, s. 61), direktiv 93/83/EØF (EF-Tidende 1993 L 248, s. 15), direktiv 93/98/EØF (EF-Tidende 1993 L 290, s. 9) og loven viderefører bestemmelser der gennemfører direktiv 91/250/EØF (EF-Tidende 1991 L 122, s. 42). Lov nr. 1207 af 27. december 1996 indeholder bestemmelser, der supplerende gennemfører Rådets direktiv 92/100/EØF (EF-Tidende 1992 L 346, s. 61), og 93/83/EØF (EF-Tidende 1993 L 248, s. 15). Lov nr. 407 af 26. juni 1998 indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF (EF-Tidende 1996 L 77, s. 20). Lov nr. 1051 af 17. december 2002 indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EF-Tidende 2001 L 167, s. 10). Lov nr. 997 af 9. december 2003 indeholder en bestemmelse, der supplerende gennemfører Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EF-Tidende 1993 L 248, s. 15). Lov nr. 1402 af 21. december 2005 gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/84/EF af 27. september 2001 om følgeret for ophavsmanden til et originalkunstværk (EF-Tidende 2001 L 272, s. 32). Lov nr. 1430 af 21. december 2005 gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF om håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (EU-Tidende 2004, L 195, s. 15). Lov nr. 510 af 12. juni 2009 indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EU-Tidende 2006 L 376, s. 36). Lov nr. 1269 af 16. december 2009 indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (EU-Tidende 2007, L 332, s. 27). Loven indeholder

¹ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder (EU-Tidende 2011, L nr. 265, side 1)

bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder (EU-Tidende 2011, L 265, side 1)."

2. Efter § 63, stk. 1, indsættes som et nyt stykke:

"Stk. 2. Ophavsretten til et musikværk med tekst, hvor både tekst og musikværk er frembragt specifikt til det pågældende musikværk med tekst, varer, indtil 70 år er forløbet efter dødsåret for den længstlevende af følgende personer:

- 1) tekstforfatteren
- 2) komponisten"

Stk. 2-4 bliver herefter til stk. 3-5.

3. § 65, stk. 1-4 affattes således:

"§ 65. En udøvende kunstners fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk må ikke uden kunstnerens samtykke

- 1) optages på bånd, film eller anden indretning, der kan gengive den, eller
- 2) gøres tilgængelig for almenheden.

Stk. 2. Er fremførelsen optaget som anført i stk. 1, nr. 1, må den ikke uden den udøvende kunstners samtykke eftergøres eller gøres tilgængelig for almenheden, før 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted.

Stk. 3. Hvis en optagelse af en fremførelse, som ikke er en lydoptagelse, jf. stk. 1, nr. 1, bliver udgivet eller offentliggjort inden for tidsrummet nævnt i stk. 2, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt, der er det første.

Stk. 4. Hvis en lydoptagelse af en fremførelse, jf. stk. 1, nr. 1, bliver udgivet eller offentliggjort inden for tidsrummet nævnt i stk. 2, varer beskyttelsen dog, indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt, der er det første."

Stk. 3-4 bliver herefter til stk. 5-6.

4. I § 66, stk. 1, 2. og 3. pkt., ændres "50 år" til "70 år".

5. Efter § 66 indsættes:

"Ophør af aftale om overdragelse af udøvende kunstners rettigheder

§ 66 a. En udøvende kunstner kan hæve den aftale, i henhold til hvilken den udøvende kunstner har overført eller overdraget sine rettigheder til lydoptagelsen af sin fremførelse til en fremstiller af lydoptagelser, hvis fremstilleren, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen

blev udgivet, eller, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort, ikke:

- 1) udbyder eksemplarer af lydoptagelsen til salg i tilstrækkelig grad, eller
- 2) stiller lydoptagelsen til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, 2. led. .

Stk. 2. Hvis den udøvende kunstner vil hæve aftalen, jf. stk. 1, skal det ske med 1 års varsel. Aftalen kan herefter hæves, hvis fremstilleren af lydoptagelsen ikke udfører begge de udnyttelsesmuligheder, som fremgår af stk. 1, nr. 1 og 2, inden varselsperiodens udløb. Den udøvende kunstner kan ikke give afkald på sin ret til at hæve aftalen.

Stk. 3. Hvis en aftale hæves i henhold til denne bestemmelse, ophører fremstillernes egne rettigheder jf. § 66 til den lydoptagelse, som aftalen vedrører.

Ret til årligt supplerende vederlag

§ 66 b. Hvis en udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder til lydoptagelsen af en fremførelse til en fremstiller af lydoptagelser og har aftalt en ret til et engangshonorar, har den pågældende ret til et årligt supplerende vederlag fra fremstilleren af lydoptagelsen for hvert hele år, der følger umiddelbart efter 50 år er forløbet efter at lydoptagelsen blev udgivet, eller, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort. Den udøvende kunstner kan ikke give afkald på sin ret til et årligt supplerende vederlag.

Stk. 2. Det samlede beløb en fremstiller af lydoptagelser skal hensætte til betaling af det i stk. 1, nævnte vederlag, skal svare til 20 % af fremstillernes indtægter i året forud for det år, hvor vederlaget betales. Det årligt supplerende vederlag skal beregnes af fremstillernes indtægter fra reproduktion, distribution og tilrådighedsstillelse af lydoptagelsen når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev udgivet, eller, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort.

Stk. 3. Det årligt supplerende vederlag skal udbetales og administreres af en af kulturministeren godkendt forvaltningsorganisation. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om sagsbehandlingen i forbindelse med godkendelsen af en sådan forvaltningsorganisation.

Stk. 4. En fremstiller af lydoptagelser skal, efter anmodning fra den udøvende kunstner eller den, jf. stk. 3, godkendte forvaltningsorganisation, udlevere enhver oplysning, som kan være nødvendig for at sikre betalingen af det årligt supplerende vederlag.

§ 66 c. Hvis en udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder til lydoptagelsen af en fremførelse til en fremstiller af lydoptagelser og har aftalt en ret til et løbende vederlag, skal hverken forudbetaling eller kontraktmæssige fradrag fratrækkes fra betalingerne, til den udøvende kunstner, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev udgivet, eller, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort."

6. I § 68, stk. 1, ændres "§ 65, stk. 2" til "§ 65, stk. 2-4".

7. I § 69, stk. 3, ændres "39-46" til "39-46a".
8. I § 86, stk. 8, ændres "§ 65, stk. 2" til "§ 65, stk. 2-4".
9. I § 90, stk. 3, ændres "§ 63, stk. 4" til "§ 63, stk. 5".
10. I § 91, stk. 2 ændres "§ 65, stk. 3" til "§ 65, stk. 5".

§ 2

Stk. 1. Kontrakter om overførelse eller overdragelse af en udøvende kunstners rettigheder til lyddoptagelsen af sin fremførelse, som er indgået inden den 1. november 2013, skal fortsat gælde efter det tidspunkt, hvor den udøvende kunstners rettigheder i henhold til de hidtidige bestemmelser ville være udløbet. Dette gælder, medmindre andet er klart angivet i kontrakten.

Stk. 2. Såfremt kontrakter om overførelse eller overdragelse af udøvende kunstners rettigheder til lyddoptagelser, som er indgået inden den 1. november 2013, giver den udøvende kunstner ret til løbende vederlag, kan disse genforhandles når 50 år er forløbet efter, at lyddoptagelsen blev udgivet, eller, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lyddoptagelsen blev offentliggjort.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 31. oktober 2013.

Stk. 2 Lovens § 1, nr. 3-5, har virkning for de udøvende kunstneres rettigheder samt rettighederne for fremstillere af lyddoptagelser, som eksisterer den 1. november 2013, og som frembringes efter denne dato.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 2, har virkning for musikværker med tekst, hvoraf mindst musikværket eller teksten er beskyttet i en EU-medlemsstat den 1. november 2013, og på musikværker med tekst, der frembringes efter denne dato. Lovens § 1, nr. 2, berører ikke den udnyttelse af musikværker med tekst, som har fundet sted før den 1. november 2013.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne eller Grønland. Loven kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Grønland, med de ændringer, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Kulturministeriet, den XX. januar 2013

Uffe Elbæk

/Bente Skovgaard Kristensen

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.	<i>Indledning</i>	6
2.	<i>Beskyttelse af musikværker med hertil knyttet tekst</i>	6
2.1.	<i>Gældende ret</i>	6
2.2.	<i>Baggrund for forslaget</i>	7
2.3.	<i>Kulturministeriets overvejelser og forslag</i>	8
3.	<i>Forlængelse af beskyttelsestiden for udøvende kunstnere</i>	9
3.1.	<i>Gældende ret</i>	9
3.2.	<i>Baggrund for forslaget</i>	10
3.3.	<i>Kulturministeriets overvejelser og forslag</i>	10
4.	<i>Forlængelse af beskyttelsestiden for fremstillere af lydoptagelser</i>	11
4.1.	<i>Gældende ret</i>	11
4.2.	<i>Baggrund for forslaget</i>	12
4.3.	<i>Kulturministeriets overvejelser og forslag</i>	12
5.	<i>Mulighed for at hæve affale om overdragelse af rettigheder</i>	12
5.1.	<i>Gældende ret</i>	12
5.2.	<i>Baggrund for forslaget</i>	13
5.3.	<i>Kulturministeriets overvejelser og forslag</i>	14
6.	<i>Etablering af et årligt supplerende vederlag til udøvende kunstnere</i>	16
6.1.	<i>Gældende ret</i>	16
6.2.	<i>Baggrund for forslaget</i>	17
6.3.	<i>Kulturministeriets overvejelser og forslag</i>	17
7.	<i>De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige</i>	19
8.	<i>De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.</i>	20
9.	<i>De administrative konsekvenser for borgerne</i>	21
10.	<i>De miljømæssige konsekvenser</i>	21
11.	<i>Forholdet til EU-retten</i>	21
12.	<i>Hørte myndigheder og organisationer</i>	21
13.	<i>Sammenfattende skema</i>	22

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at implementere dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder (EU-Tidende 2011, L nr. 265, side 1), herefter kaldet Beskyttelsestidsdirektivet. Implementeringen foreslås gennemført ved at ændre den gældende lov om ophavsret.

Beskyttelsestidsdirektivet er baseret på et direktivforslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder, som EU-Kommissionen fremsatte den 16. juli 2008 (2008/464/EU).

De foreslåede ændringer i ophavsretsloven vedrører flere områder. For det første foreslås at harmonisere beregningen af beskyttelsestiden for musikværker med tekst, så beskyttelsestiden for både musikværket og teksten bliver beregnet som 70 år fra dødsåret for den længstlevende af enten komponist eller tekstforfatter.

Derudover indeholder lovforslaget en forlængelse af beskyttelsestiden for lydindspilninger på følgende måde: Beskyttelsestiden for udøvende kunstners ret til lydoptagelser af deres fremførelser, som er udgivet eller offentliggjort, foreslås ændret fra 50 til 70 år, regnet fra det første udgivelses- eller offentliggørelsestidspunkt. Tilsvarende foreslås beskyttelsestiden ændret for de rettigheder, som fremstilleren af lydoptagelser har til lydoptagelsen.

Som en følge af den forlængede beskyttelsestid indeholder lovforslaget nye bestemmelser om den udøvende kunstners ret til et årligt supplerende vederlag i den forlængede beskyttelsestid. Dette vederlag skal udgøre 20 % af den indtægt, fremstilleren af lydoptagelsen genererer fra de konkrete lydoptagelser i den forlængede beskyttelsestid.

Derudover indeholder lovforslaget også en ny bestemmelse, som giver den udøvende kunstner ret til at bringe en aftale om overdragelse af rettigheder til ophør, såfremt de overdragede rettigheder ikke i tilstrækkelig grad bliver udnyttet.

Endelig indeholder lovforslaget overgangsbestemmelser, som regulerer, i hvilket omfang, de foreslåede lovændringer finder anvendelse på eksisterende rettigheder og eksisterende overdragelsesaftaler.

2. Beskyttelse af musikværker med hertil knyttet tekst

2.1. Gældende ret

Ophavsretslovens kapitel 1 regulerer ophavsrettens genstand og indhold. Dette kapitel indeholder bestemmelser, som fastsætter, hvilke typer af værker der er omfattet af ophavsretsloven, og hvad en ophavsretlig beskyttelse indebærer.

Et musikværk med hertil knyttet tekst indeholder to bidrag, som kan udnyttes hver for sig; musikken og teksten. Denne type værker betegnes som sammensatte værker og er ikke

genstand for selvstændig regulering i ophavsretsloven fordi, de to bidrag til det sammensatte værk kan udskilles og beskyttes som selvstændige værker. Musikværker med hertil knyttet tekst bliver efter den gældende ophavsretslov opfattet som bestående af to selvstændige værker, hhv. musikken og teksten, som beskyttes enkeltvist, jf. ophavsretslovens § 1.

Sammensatte værker, som musikværker med hertil knyttet tekst, må ikke forveksles med samleværker, som beskyttes efter ophavsretslovens § 5. Et samleværk er en sammenstilling af flere værker eller dele heraf, fx novelleantologier, salmebøger, databaser og tidsskrifter. De enkelte noveller i en antologi nyder selvstændig beskyttelse og er ikke omfattet af § 5. Det er alene selve sammenstillingen, som er beskyttet efter ophavsretslovens § 5.

Ligeledes må sammensatte værker ikke forveksles med fællesværker, som beskyttes efter ophavsretslovens § 6. Fællesværker er værker, som er frembragt af to eller flere ophavsmænd, men hvor de enkeltes bidrag ikke kan udskilles som selvstændige værker. Det afgørende er alene, om bidragene fornuftigvis kan udnyttes særskilt og derved fungere særskilt som enkeltværker. Hvis det er tilfældet, kan værket ikke karakteriseres som et fællesværk. Selv om et musikværk med hertil knyttet tekst består af musik og tekst, som er frembragt specifikt til at blive brugt sammen, kan de to bidrag udskilles i enkeltværker, fx kan teksten optrykkes særskilt.

Ophavsretslovens kapitel 4 regulerer ophavsrettens gyldighedstid (beskyttelsestid). Det følger af § 63, at ophavsretten til et værk varer, indtil 70 år er forløbet efter ophavsmandens dødsår. Fordi musikværker med hertil knyttet tekst kan udskilles i to selvstændige bidrag, beregnes beskyttelsestiden individuelt for hvert bidrag. Det betyder, at beskyttelsestiden for hhv. musikken og teksten vil variere, alt efter hvornår hhv. komponisten og tekstforfatteren er afgået ved døden. Hvis et musikværk med hertil knyttet tekst er frembragt af hhv. en komponist, som dør i 1950, og en tekstforfatter, som dør i 1970, vil der således være en 20-årig periode, hvor alene tekstbidraget er nyder ophavsretlig beskyttelse eller omvendt, såfremt tekstforfatteren dør først.

2.2. Baggrund for forslaget

Beskyttelsestidsdirektivets art. 1(1) fastsætter, at beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst skal udløbe, 70 år efter at den længstlevende af tekstforfatteren eller komponisten er afgået ved døden, såfremt begge bidrag blev frembragt specifikt til det pågældende musikværk med hertil knyttet tekst. Denne direktivbestemmelse foreslås implementeret i den gældende ophavsretslovs § 63 ved dette lovforslag.

EU-Kommissionen påpeger i sin begrundelse til direktivforslaget fra 2008, at musikværker med hertil knyttet tekst ofte har flere ophavsmænd. For operaers vedkommende er musikken og teksten ofte forfattet af forskellige ophavsmænd. Inden for genrer som jazz, rock og popmusik er det desuden almindeligt, at den kreative proces finder sted som et samarbejde. EU-Kommissionen henviser desuden til, at en analyse af de mest populære

sange i Storbritannien i perioden 1912-2003 viser, at 61 % af alle sange havde mere end én ophavsmand.

Hidtil har beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst været genstand for varierende beregning i medlemslandene. Nogle medlemslande anvender den samme beskyttelsestid for begge bidrag, beregnet fra den længstlevendes dødsår, mens andre medlemslande, herunder Danmark, hidtil har beregnet beskyttelsestiden separat for de enkelte bidrag. Denne forskel i retstilstanden har medført udfordringer ved distributionen af vederlag for udnyttelsen af musikværker med hertil knyttet tekst.

2.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Den nuværende ophavsretslov indeholder ikke en selvstændig regulering af sammensatte værker som musikværker med hertil knyttet tekst. Kulturministeriet har overvejet, om beskyttelsestidsdirektivet danner grundlag for at indføre en ny værkstype – det sammensatte værk - i ophavsretslovens kapitel 1, eller om der alene bør ske en særskilt regulering af beregningen af beskyttelsestidens længde for sammensatte værker i form af musikværker med hertil knyttet tekst.

Ifølge ordlyden af beskyttelsestidsdirektivets art. 1, (1) harmoniseres beregningen af beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst, således at beskyttelsestiden varer indtil 70 år efter dødsåret af den længstlevende af tekstforfatteren eller komponisten til musikværket, såfremt begge bidrag specifikt blev frembragt til det pågældende musikværk med hertil knyttet tekst. Direktivet vedrører således alene beregningen af beskyttelsestiden for musikværker og hertil knyttet tekst.

Lovforslaget indeholder derfor alene en ændring af ophavsretslovens eksisterende bestemmelse om beregning af beskyttelsestid, så denne bestemmelse ensretter beregningen af beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst, hvor begge bidrag er frembragt specifikt til det pågældende musikværk. De to bidrag i et musikværk med hertil knyttet tekst, hvor begge bidrag specifikt er frembragt til det pågældende musikværk med hertil knyttet tekst, bør således fortsat beskyttes som to selvstændige værker, blot med den ændring i retstilstanden, at beregningen af beskyttelsestiden bliver harmoniseret.

Hvis der er flere forfattere til teksten og evt. flere komponister til musikværket, så betragtes hvert bidrag i sig selv som et fællesværk. I disse tilfælde er det den længstlevendes af alle ophavsmændene, hvis dødsår udgør beregningsgrundlaget for beskyttelsestiden på 70 år.

Såfremt der måtte opstå tvivl om, hvorvidt et musikværk og en tekst begge er frembragt specifikt til hinanden, bør dette afklares mellem parterne, som i sidste ende kan indbringe sagen for domstolene. En sådan tvist omhandler udstrækningen af rettigheder, hvilket er et rent bevismæssigt spørgsmål, som afgøres ved domstolene. I den forbindelse finder Kulturministeriet ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at udvide Ophavsretslicensnævnets kompetence til også at omfatte disse sager, da det vil medføre en væsentlig ændring af nævnets virkeområde.

Den foreslåede fremgangsmåde for beregning af beskyttelsestid er også brugt ved filmværker, hvor der ofte er flere ophavsmænd, fx producent, komponister og forfattere. Beregningen af beskyttelsestidens varighed ved filmværker er reguleret i ophavsretslovens § 63, stk. 1, hvoraf det fremgår, at ophavsretten for filmværker skal vare, indtil 70 år er forløbet efter dødsåret for den længstlevende af følgende personer: den ledende instruktør, drejebogsforfatteren, dialogforfatteren og komponisten til musik, som er specielt frembragt til brug i filmværket.

3. Forlængelse af beskyttelsestiden for udøvende kunstnere

3.1. Gældende ret

Den gældende ophavsretslov sikrer i § 1, at den, som frembringer et litterært eller kunstnerisk værk, har ophavsret til værket. Parallelt med denne ophavsret findes de såkaldte afledte rettigheder. To af disse afledte rettigheder er de udøvende kunstners ret til beskyttelse af deres fremførelse af et litterært eller kunstnerisk værk (§ 65), også kaldet fremførelsesrettigheder samt beskyttelsen af fremstilleren af lydoptagelser (§ 66), også kaldet producentrettigheder, jf. nedenfor i afsnit 4.

Udøvende kunstnere, fx studiemusikere, sangere mv., har ret til beskyttelse af de fremførelser, de frembringer. Det betyder bl.a., at optagelser af fremførelserne kun kan ske med samtykke fra den udøvende kunstner, jf. § 65, stk. 1, nr. 1. Derudover indebærer den udøvende kunstners fremførelsesrettighed, at optagelser af den udøvende kunstners fremførelse eftergørelse eller tilgængeliggørelse for almenheden forudsætter samtykke fra den udøvende kunstner. Varigheden af fremførelsesrettighederne er reguleret i den gældende ophavsretslovs § 65, stk. 2.

Efter denne bestemmelse har den udøvende kunstner ret til beskyttelse af sin fremførelse indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, da fremførelsen fandt sted. Hvis en optagelse af fremførelsen bliver udgivet eller offentliggjort inden for dette tidsrum, varer beskyttelsen dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt, det er det første.

Den gældende § 65, stk. 2, omfatter optagelser af alle typer af fremførelser af kunstneriske eller litterære værker, fx musiske fremførelser, skuespil, ballet, litterære oplæsninger etc. Den gældende ophavsretslov regulerer således ikke særskilt beregningen af beskyttelsestiden for lydoptagelser, da disse er omfattet af overbegræbet "optagelse af fremførelse". Derudover er det værd at bemærke, at den gældende § 65 er teknologineutral i den forstand, at optagelsen af fremførelsen er beskyttet uafhængigt af, hvilket medie optagelsen bliver lagret på (bånd, film eller anden indretning).

Når beskyttelsestiden er udløbet, må det beskyttede værk frit anvendes i, fx radio, tv og på internettet, uden at der skal indhentes tilladelse fra den udøvende kunstner eller betales vederlag.

3.2. Baggrund for forslaget

Det fremgår af art. 1(2)(a) i beskyttelsestidsdirektivet, at hvis en fremførelse optaget på et fonogram bliver udgivet eller på anden måde offentliggjort inden for 50 år efter tidspunktet for fremførelsen, skal den udøvende kunstners beskyttelse udvides, indtil 70 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt, der er det første.

Et fonogram er defineret i Romkonventionens art. 3, litra b, som "enhver udelukkende for hørelsen beregnet optagelse af en fremførelse eller andre lyde". I overensstemmelse med de internationale reglers definitioner af ordet fonogram anvender den danske ophavsretslov ordet lydoptagelse frem for ordet fonogram. Denne praksis ses også i andre EU-lande, fx anvender Storbritannien konsekvent ordet "sound recording" fremfor "phonogram". I dette lovforslag samt dertilhørende bemærkninger vil ordet lydoptagelser blive anvendt.

Beskyttelsestidsdirektivet har til formål at bedre vilkårene for de udøvende kunstnere i form af musikere og sangere. Ifølge direktivforslaget fra 2008 indleder mange europæiske udøvende kunstnere i form af musikere og sangere karrieren allerede i starten af tyverne. Det betyder, at når den gældende beskyttelsesperiode på 50 år udløber, vil disse udøvende kunstnere være i halvfjerdsene og dermed miste en indtægtskilde sent i livet, når både deres betalinger fra pladeselskaberne og vederlag for udsendelse af lydoptagelser via radio og fjernsyn ophører. Det kan særligt være et problem for studiemusikere, dvs. musikere som hyres på ad hoc-basis til at spille ved en studieoptagelse, da studiemusikere ikke har egentlige ophavsrettigheder til musikken. Når beskyttelsen af deres fremførelsesrettigheder til tidlige optagelser udløber, så forsvinder også de potentielle indtægter fra salg af tidlige optagelser på internettet.

Endelig betyder udløbet af fremførelsesrettighederne også, at den udøvende kunstner mister muligheden for at kontrollere, at lydoptagelserne ikke bliver brugt på en måde, som er krænkende for den udøvende kunstners navn og rygte.

Ved at forlænge beskyttelsestiden med 20 år mindskes risikoen for, at den udøvende kunstner oplever et tab af indtægtskilde i sin levetid. Desuden mindskes risikoen for, at den udøvende kunstner må opleve, at optagelser, som ikke længere er beskyttet, bliver brugt på en måde, som er krænkende for den udøvende kunstners navn og rygte.

3.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Den nuværende beregning af beskyttelsestiden for udøvende kunstners fremførelsesrettigheder er reguleret i den gældende ophavsretslovs § 65, stk. 2, uanset om optagelsen har karakter af en lydoptagelse eller andre typer af optagelser, fx film og audiovisuelle værker. Beskyttelsestidsdirektivet indebærer, at ophavsretsloven fremadrettet skal sondre mellem beskyttelsestiden for lydoptagelser og beskyttelsestiden for andre typer af optagelser.

Den forlængede beskyttelsestid vedrører rene lydoptagelser fx, musikoptagelser, men også lydbøger vil være omfattet af den forlængede beskyttelsestid. Derimod vil audiovisuelle værker, herunder film og tv-udsendelser, ikke være omfattet af den forlængede beskyttelsestid

Kulturministeriet foreslår at ændre ophavsretslovens § 65. Den foreslåede ændring indeholder dels en gennemskrivning af den eksisterende § 65, hvorefter den eksisterende bestemmelse inddeles i flere stykker af hensyn til læsevenligheden. Derudover tilføjes et nyt stk. 3, som regulerer beregningen af beskyttelsestiden for de optagelser, som ikke er lydoptagelser, og som er udgivet eller offentliggjort. Endelig tilføjes et nyt stk. 4, som regulerer beregningen af beskyttelsestiden for lydoptagelser, som er udgivet eller offentliggjort.

Idet lovforslaget indebærer en forlængelse af beskyttelsestiden, kan der opstå spørgsmål om håndteringen af lydoptagelser, som i dag er ældre end 50 år men yngre end 70 år. Rettighederne til disse lydoptagelser er efter de eksisterende regler udløbet. For at imødekomme disse spørgsmål indeholder lovforslaget overgangsbestemmelser i overensstemmelse med beskyttelsestidsdirektivet. Det følger af lovforslagets § 3, stk. 2, at lovforslagets bestemmelser om forlængelse af beskyttelsestiden har virkning for de udøvende kunstners rettigheder, som eksisterer den 1. november 2013 og som bliver frembragt efter denne dato. Der vil således ikke ske genoplivning af rettigheder, som er udløbet inden den 1. november 2013.

4. Forlængelse af beskyttelsestiden for fremstillere af lydoptagelser

4.1. Gældende ret

Ligesom udøvende kunstnere har fremstillere af lydoptagelser også ret til beskyttelse af den lydoptagelse, som fremstilleren frembringer - den såkaldte producentrettighed. Lydoptagelser må derfor ikke eftergøres eller gøres tilgængelige for almenheden uden samtykke fra fremstilleren af lydoptagelsen. Varigheden af denne beskyttelse er reguleret i den gældende ophavsretslovs § 66, stk. 1.

Efter den gældende ophavsretslovs § 66 varer producentrettigheden indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor lydoptagelsen fandt sted. Hvis en lydoptagelse bliver udgivet eller på anden måde offentliggjort inden for dette tidsrum, varer producentrettigheden dog, indtil 50 år er forløbet efter udgangen af det år, hvor den første udgivelse eller offentliggørelse fandt sted, alt efter hvilket tidspunkt, der er det første.

Når beskyttelsestiden er udløbet, må det beskyttede værk frit benyttes i fx radio, tv og på internettet, uden der skal indhentes tilladelse eller betales vederlag til fremstilleren af lydoptagelsen

4.2. Baggrund for forslaget

Beskyttelsestidsdirektivets art. 1(2)(b) indebærer, at beskyttelsestiden for producentrettigheder forlænges fra de nuværende 50 år til 70 år, såfremt optagelsen inden for 50 år fra fremførelsestidspunktet bliver udgivet eller på anden måde offentliggjort. Denne forlængede beskyttelsestid skal beregnes fra tidspunktet for den første udgivelse eller offentliggørelse, alt efter hvilket tidspunkt, der er det første.

Bestemmelsen skal ses i lyset af direktivets bestemmelser om forlængelse af beskyttelsestiden for udøvende kunstnere, som gennemgås ovenfor i afsnit 3.2.

Baggrunden for direktivets regulering er ifølge direktivforslaget fra 2008, at pladeindustrien oplever faldende indtægter og derfor i mindre grad kan investere i nye talenter og dermed bidrage til udviklingen af nye kunstneriske musikværker. Ifølge direktivforslaget vil en længere beskyttelsestid generere øget indkomst, der kan anvendes til at finansiere nye talenter og gøre det muligt for pladeselskaberne at opnå en bedre spredning af risikoen ved udviklingen af nyt talent.

4.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

Den nuværende beregning af beskyttelsestiden for producentrettigheder er reguleret i den gældende ophavsretslovs § 66, stk. 1. Dette lovforslag indebærer, at ophavsretslovens § 66, stk. 1, bliver ændret, så beskyttelsestiden forlænges for fremstillere af lydoptagelsers rettigheder.

Den foreslåede ændring betyder, at producentrettigheder beskyttes i 70 år fra tidspunktet for den første udgivelse eller offentliggørelse, alt efter hvilket tidspunkt, der kom først. Hvis lydoptagelsen hverken bliver udgivet eller offentliggjort, bliver den nuværende beskyttelsestid på 50 år fra indspilningstidspunktet bevaret.

Idet lovforslaget indebærer en forlængelse af beskyttelsestiden, kan der opstå spørgsmål om håndteringen af producentrettigheder til lydoptagelser, som i dag er ældre end 50 år men yngre end 70 år. For at imødekomme disse spørgsmål indeholder lovforslaget overgangsbestemmelser i overensstemmelse med beskyttelsestidsdirektivet. Det følger af lovforslagets § 3, stk. 2, at lovforslagets bestemmelser om forlængelse af beskyttelsestiden for producentrettigheder har virkning for de rettigheder, som eksisterer den 1. november 2013 og som bliver frembragt efter denne dato. Der vil således ikke ske genoplivning af producentrettigheder, som er udløbet inden den 1. november 2013.

5. Mulighed for at hæve aftale om overdragelse af rettigheder

5.1. Gældende ret

Overdragelse af ophavsrettigheder følger de almindelige regler om formueretlige aftaler. Det står således den udøvende kunstner frit for at overdrage sine rettigheder til fx musikproducenter mod betaling af enten et engangsvederlag eller et løbende vederlag.

Ophavsretsloven indeholder i §§ 53-57 samt § 58 a bestemmelser om rettighedsoverdragelse, som med undtagelse af § 53 kan fraviges ved aftale mellem parterne, med mindre andet følger af de enkelte bestemmelser.

Mulighederne for at bringe en overdragelsesaftale til ophør reguleres som udgangspunkt af de almindelige regler om ophør af formueretlige aftaler. Ophavsretslovens § 54 etablerer dog en tilbagefaldsret, som giver ophavsmanden adgang til at bringe en aftale om rettighedsoverdragelse til ophør, hvis erhververen ikke udnytter de overdragede rettigheder inden 3 år efter det tidspunkt, hvor overdragelsesaftalen er opfyldt fra ophavsmandens side. Ophavsmanden kan bringe aftalen til ophør med 6 måneders varsel. Denne bestemmelse finder også anvendelse på udøvende kunstners overdragelse af rettigheder til fx fremstillere af lydoptagelser, jf. § 62, stk. 2.

Formålet med tilbagefaldsbestemmelsen i § 54 er at sikre, at erhververen ikke bør kunne lægge "den døde hånd" på det beskyttede værk, ved at hindre at værket, fx en musikoptagelse, bliver udnyttet. En manglende udnyttelse af et overdraget værk vil være til skade for ophavsmanden og samfundets interesser.

§ 54 indebærer, at erhververen af rettighederne har en pligt til at udnytte værket i overensstemmelse med indholdet af overdragelsesaftalen. Hvilken konkret udnyttelse, der skal ske, afhænger således af overdragelsesaftalen og er ikke reguleret i ophavsretsloven. Bestemmelsen i ophavsretslovens § 54 kan ikke fraviges ved aftale, med mindre der alene er tale om en ændring af tidsfristerne for udnyttelse og varsling.

5.2. Baggrund for forslaget

Beskyttelsestidsdirektivets art. 1(2)(c) stk. 2a, indeholder en såkaldt "use it or loose it" klausul. Herefter har den udøvende kunstner ret til at bringe en overdragelsesaftale til ophør, såfremt en række kumulative krav er opfyldt. For det første skal overdragelsesaftalen vedrøre rettigheder til lydoptagelser, som er udgivet for mindst 50 år siden, eller såfremt der ikke er sket udgivelse, så skal lydoptagelsen være offentliggjort for mindst 50 år siden. Dernæst kan overdragelsesaftalen kun bringes til ophør, hvis fremstilleren af lydoptagelser ikke udøver mindst én af følgende handlinger: udbyder eksemplarer af lydoptagelsen til salg i tilstrækkelig grad eller stiller lydoptagelsen til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Endelig er det en betingelse, at den udøvende kunstner giver fremstilleren af lydoptagelser 1 års varsel, hvori fremstilleren har mulighed for at iværksætte **begge** udnyttelseshandlinger og derved undgå, at overdragelsesaftalen bliver bragt til ophør.

Formålet med direktivbestemmelsen er at give udøvende kunstnere, hvis lydoptagelse ikke længere bliver udgivet eller på anden vis er offentlig tilgængelig 50 år efter den første udgivelse er sket eller såfremt der ikke er sket en udgivelse, så 50 år efter den første offentliggørelse, mulighed for at genindtræde i fremførelsesrettighederne til lydoptagelsen og selv stille lydoptagelsen til rådighed for offentligheden. Når overdragelsesaftalen bliver bragt til ophør, følger det udtrykkeligt af direktivets art. 1(2)(c), stk. 2a, sidste punktum, at de sideløbende producentrettigheder til den pågældende lydoptagelse falder bort. Dette sker

for at sikre, at fremstilleren af lydoptagelsen ikke kan "lægge den døde hånd" på lydoptagelsen og forhindre, at lydoptagelsen bliver gjort tilgængelig for offentligheden.

5.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

På denne baggrund foreslår Kulturministeriet at indføre en ny bestemmelse i ophavsretsloven, som opstiller de nævnte rammer for den udøvende kunstners mulighed for at bringe overdragelsesaftaler til ophør, hvis overdragelsesaftalen vedrører lydoptagelser, som er 50 år eller ældre. Bestemmelsen forslås indsat som § 66 a i ophavsretslovens kapitel 5 om "Andre rettigheder".

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, at den udøvende kunstner kan bringe en overdragelsesaftale til ophør, når der er gået 50 år fra det første udgivelsestidspunkt, eller såfremt der ikke er sket udgivelse, fra det første offentliggørelsestidspunkt. Det er en forudsætning for at bringe en overdragelsesaftale til ophør, at fremstilleren af lydoptagelser på det nævnte tidspunkt ikke foretager mindst én af de i bestemmelsen nævnte udnyttelseshandlinger. Såfremt fremstilleren udøver mindst én af følgende handlinger kan overdragelsesaftalen ikke bringes til ophør. Enten udbydes eksemplarer af lydoptagelsen til salg i tilstrækkelig grad **eller** også stilles lydoptagelsen til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Det fremgår af forslaget til ophavsretslovens § 66 a, stk. 2, at den udøvende kunstner skal give 1 års varsel til fremstilleren af lydoptagelsen, inden overdragelsesaftalen kan bringes til ophør. Derved har fremstilleren af lydoptagelsen 1 år til at iværksætte **begge** udnyttelseshandlinger. Hvis dette ikke er sket ved varselsperiodens udløb, kan aftalen bringes til ophør. Ifølge den foreslåede bestemmelse kan den udøvende kunstner ikke give afkald på sin ret til at bringe en overdragelsesaftale til ophør. Derfor vil det ikke være muligt at aftale, at den foreslåede § 66 a ikke finder anvendelse i konkrete tilfælde. Af bevismæssige hensyn bør et varsel jf. den foreslåede § 66 a, stk. 2, i praksis være skriftligt.

Fremstilleren af lydoptagelsen skal iværksætte to kumulative udnyttelseshandlinger i varslingsperioden. For det første skal fremstilleren af lydoptagelsen udbyde eksemplarer af lydoptagelsen til salg i tilstrækkeligt omfang. For det andet skal lydoptagelsen stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Udbud af eksemplarer af lydoptagelsen til salg i tilstrækkelig omfang skal ske i overensstemmelse med Romkonventionens definition i art. 3, litra d., hvorefter "udgivelse" har fundet sted, når en lydoptagelse i et passende antal eksemplarer er gjort tilgængelig for almenheden. Der kan ikke stilles krav om, at fremstilleren skal sælge et bestemt antal eksemplarer, men alene udbyde disse til salg og derigennem at tilgængeliggøre lydoptagelsen.

På samme vis må kravet om at lydoptagelse skal stilles til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den på et individuelt valgt sted og tidspunkt, være opfyldt, såfremt fremstilleren udbyder licenser til denne udnyttelse på rimelige vilkår.

Udbud af licenser på vilkår, som gør licensen kommercielt uinteressant vil efter omstændighederne kunne være en omgåelse af bestemmelsen og bør således ikke som udgangspunkt kunne forhindre, at den udøvende kunstner bringer overdragelsesaftalen til ophør.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at såfremt en overdragelsesaftale bringes til ophør, ophører de sideløbende producentrettigheder til den lydoptagelse, som overdragelsesaftalen vedrører. Det indebærer, at hvis den udøvende kunstner bringer en overdragelsesaftale til ophør og derved tager sine rettigheder tilbage, forkortes beskyttelsestiden reelt for fremstilleren af lydoptagelser, for så vidt angår dennes egne rettigheder til den aktuelle lydoptagelse.. Såfremt en overdragelsesaftale bliver bragt til ophør, vedrører denne ophævelse kun det konkrete indhold i overdragelsesaftalen og ikke hele den udøvende kunstners bagkatalog.

Lovforslagets bestemmelse giver adgang til, at udøvende kunstnere også kan bringe overdragelsesaftaler til ophør, som vedrører lydoptagelser, som alene er offentliggjorte. Disse lydoptagelser findes fortrinsvist i radio- og fjernsynsvirksomheders arkiver, fx DR's arkiv, som derfor også vil blive berørt af den foreslåede lovændring. I den forbindelse er det værd at bemærke, at den foreslåede regulering alene omfatter rene lydoptagelser som fx, musikoptagelser, radioudsendelse el. et radiodrama, men ikke audiovisuelle værker som fx film og tv udsendelser, hvori en optagelse af lyd indgår.

Lovændringen vil indebære, at udøvende kunstnere, som har overdraget deres rettigheder til lydoptagelser af deres fremførelser til fx en radio- tv-virksomhed vil have ret til at bringe denne overdragelsesaftale til ophør under følgende omstændigheder: der er gået 50 år fra den første offentliggørelse af lydoptagelsen, forudsat der ikke er sket en efterfølgende udgivelse, og radio- tv-virksomheden enten ikke udbyder eksemplarer af lydoptagelsen til salg i tilstrækkeligt omfang eller ikke stiller lydoptagelsen til rådighed på en sådan måde, at almenheden får adgang til den på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

Såfremt fx DR vil undgå, at en overdragelsesaftale bringes til ophør, skal DR inden udløbet af den 1-årige varslingsperiode iværksætte **begge** udnyttelseshandlinger. Dette vil indebære en afvigelse fra DR's normale udnyttelse af lydoptagelser i DR's arkiv, da disse normalt ikke udbydes til salg.

Retten til at bringe en overdragelsesaftale til ophør omfatter alle overdragelsesaftaler uanset om den udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder mod betaling af et engangsvederlag eller et løbende vederlag.

Det følger af beskyttelsestidsdirektivet, at hvis en lydoptagelse indeholder flere udøvende kunstners fremførelser, kan de udøvende kunstnere bringe deres aftaler med fremstilleren af lydoptagelsen til ophør i overensstemmelse med gældende nationale regler. Ophør af en overdragelsesaftale, som vedrører flere udøvende kunstnere, vil derfor kunne ske på

samme vis som efter den gældende ophavsretslov § 54 om tilbagefald af rettigheder ved manglende udnyttelse finder anvendelse.

Bestemmelsen regulerer ikke, hvorledes den udøvende kunstner kan udnytte sine tilbagefaldne rettigheder. Ofte vil der være tale om optagelser med flere medvirkende rettighedshavere (fx en koncert med radiounderholdningsorkesteret), og en fornyet udnyttelse vil således skulle ske med respekt af disse øvrige rettighedshavere.

6. Etablering af et årligt supplerende vederlag til udøvende kunstnere

6.1. Gældende ret

Den gældende ophavsretslov regulerer ikke, hvordan der skal ske betaling, når en udøvende kunstner overdrager sine rettigheder til en musikindspilning. Betalingen for en sådan overdragelse fastsættes parterne imellem i overensstemmelse med almindelige formueretlige principper. Betaling for overdragelse af rettigheder sker enten som et engangsvederlag eller som et løbende vederlag. Hvis der er uenighed om størrelsen af det aftalte vederlag for overdragelse af rettigheder, kan sagen indbringes for domstolene.

Ophavsretsloven indeholder enkelte bestemmelser, som fastsætter uoverdragelige vederlagskrav for specifik brug af beskyttede værker.

Den gældende ophavsretslovs § 58 a fastsætter et uoverdrageligt vederlagskrav ved udlejning af billede- og lydoptagelser. Hvis en udøvende kunstner har overdraget sin ret til at udleje en lydoptagelse til fremstilleren af lydoptagelsen, følger det af § 58 a, at den udøvende kunstner har ret til et rimeligt vederlag fra fremstilleren af lydoptagelsen for udlejningen. Retten til vederlaget kan kun udøves gennem forvaltningsorganisationer, og retten til vederlaget kan ikke fraviges ved aftale.

Tilsvarende indeholder ophavsretslovens § 68 regler om vederlag for brug af lydoptagelser i radio og fjernsyn mv.. Det følger af § 68, stk. 2, at de udøvende kunstnere og fremstillerne af lydoptagelser har krav på vederlag for anvendelsen af udgivne lydoptagelser i radio- og fjernsynsudsendelser og andre offentlige fremførelser (dog ikke on-demand fremførelser). Vederlagskravet kan kun gøres gældende gennem en forvaltningsorganisation, som omfatter såvel udøvende kunstnere, som fremstillere af lydoptagelser. Forvaltningsorganisationen Gramex er af Kulturministeriet godkendt til at varetage denne opgave. Retten til dette vederlag kan ikke fraviges ved aftale.

Hvis der opstår uenighed om størrelsen af vederlaget, jf. §§ 58 a eller 68, stk. 2, kan sagen indbringes for Ophavsretslicensnævnet, som kan afgøre sagen. Ophavsretslicensnævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Der findes ikke nogen eksisterende lovregulering, som stiller krav om, at den udøvende kunstner efter en vis årrække skal have krav på et supplerende vederlag, som afspejler den

indtjening, som fremstilleren af lydoptagelsen får ved distribution, reproduktion og tilrådighedsstillelse af lydoptagelsen efter en vis årrække.

6.2. Baggrund for forslaget

Beskyttelsestidsdirektivet fastsætter i artikel 1(2)(c), afsnit 2b-2e, at en udøvende kunstner, som har overdraget sine rettigheder til fremstilleren af lydoptagelser mod betaling af et engangsvederlag, skal have ret til et årligt supplerende vederlag. Udbetalingen af dette vederlag skal starte, når der er forløbet 50 år fra en lydoptagelse første gang er udgivet, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort.

Retten til et årligt supplerende vederlag skal ifølge direktivet bestå, indtil beskyttelsestiden for lydoptagelsen udløber og kan ikke fraviges ved aftale.

Det fremgår af beskyttelsestidsdirektivets præambel 10, at denne bestemmelse skal ses i lyset af forlængelsen af beskyttelsestiden for den udøvende kunstners rettigheder til lydoptagelser. Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at den udøvende kunstner også får gavn af den forlængede beskyttelsestid, selvom den udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder til fremstilleren af lydoptagelsen.

Derfor indeholder direktivet også en artikel, som fastsætter, at såfremt den udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder mod betaling af et løbende vederlag, må der ikke ske fradrag i det løbende vederlag som betales efter den oprindelige aftaleperiodes udløb. Dette skal ses i sammenhæng med direktivets øvrige bestemmelser, som forlænger beskyttelsestiden samt overdragelsesaftalens levetid.

6.3. Kulturministeriets overvejelser og forslag

På denne baggrund foreslår Kulturministeriet at indføre en ny bestemmelse § 66 b i ophavsretsloven, som i stk. 1 giver en udøvende kunstner ret til et årligt supplerende vederlag, såfremt denne har overdraget sine rettigheder til fremstilleren af lydoptagelser og har aftalt en ret til et engangshonorar. Retten til et årligt supplerende vederlag vedrører hvert hele år, der følger umiddelbart efter 50 år er forløbet fra en lydoptagelse første gang er udgivet, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort.

Hvorvidt der i en konkret overdragelsesaftale er aftalt engangsvederlag eller løbende vederlag må bero på en konkret vurdering af den enkelte aftale. Der vil dog typisk ikke være tale om engangsvederlag når der er aftalt royaltybetaling. Ligeledes vil der ikke være tale om et engangsvederlag i de situationer, hvor en kunstner, som ansat, får en fast månedlig løn, pension mv. fx hos et radio- tv-foretagende.

Det fremgår af forslaget til § 66 b, stk. 2, at fremstilleren af lydoptagelsen skal hensætte 20 % af sine årlige indtægter fra distribution, reproduktion og tilrådighedsstillelse af lydoptagelsen, som stammer fra den forlængede beskyttelsestid. De indtægter, som stammer fra § 58 a (vederlag for udlån/udleje), § 68 (vederlag for brug af lydoptagelser i

radio og fjernsyn) samt indtægter modtaget som kompensation for privatkopiering efter blankbåndsorteringen, skal ikke indregnes i det samlede indtægtsbeløb. I den forbindelse er det relevant at bemærke, at det fremgår af beskyttelsestidsdirektivets præambel 11, at der ved ordet "indtægter" forstås indtægter inden fradrag af omkostninger.

Den, som skal hensætte 20 % af sine indtægter, er fremstilleren af lydoptagelsen. Med fremstilleren af lydoptagelsen menes i denne forbindelse, det selskab eller den person, i hvis navn, den økonomiske udnyttelse af optagelsen finder sted. Det vil typisk være det selskab eller den person, der hos Gramex er registreret som indehaver af rettigheder til lydoptagelsen jf. ophavsretslovens § 66 og hvis varemærke er påført eksemplarer af lydoptagelsen, der markedsføres. Såfremt andre end fremstilleren af lydoptagelsen foretager distribution, reproduktion eller tilrådighedsstillelse af lydoptagelsen på baggrund af en aftale med fremstilleren af lydoptagelsen, skal fremstilleren af lydoptagelsen hensætte 20 % af sine indtægter fra denne aftale.

Fremstilleren af lydoptagelsen skal kun hensætte 20 % af sine indtægter for så vidt angår de lydoptagelser, hvor en udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder til fremstilleren. Indtægter, som fremstilleren får på baggrund af andre lydoptagelser, er ikke omfattet af § 66 b. Fremstilleren af lydoptagelsen skal hensætte 20 % af sine indtægter hos den forvaltningsorganisation, som skal administrere ordningen jf. nedenfor om § 66 b, stk. 3.

Forslaget fastsætter i § 66 b, stk. 3, at det årligt supplerende vederlag skal udbetales og administreres af en af kulturministeren godkendt forvaltningsorganisation. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om sagsbehandlingen i forbindelse med godkendelsen af en sådan forvaltningsorganisation. Allerede i dag har kulturministeren udstedt en bekendtgørelse om sagsbehandlingen i forbindelse med godkendelse af forvaltningsorganisationer. Denne bekendtgørelse vil blive revideret, så den også afspejler lovforslagets § 66 b.

Lovforslaget indeholder også en ny § 66 c. Denne foreslåede bestemmelse vedrører de tilfælde, hvor den udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder til fremstilleren af lydoptagelsen mod betaling af et løbende vederlag. I disse tilfælde fastsætter den foreslåede § 66 c, at hverken forudbetaling eller kontraktmæssige fradrag må fratrækkes fra de betalinger, som den udøvende kunstner får, når der er forløbet 50 år fra en lydoptagelse første gang er udgivet, eller såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort.

Formålet med denne bestemmelse er, at "tavlen viskes ren" for de udøvende kunstnere, som modtager løbende vederlag. Det løbende vederlag som udbetales i den forlængede beskyttelsestid må derfor ikke fradrages forudbetalinger eller kontraktmæssige fradrag.

Ligeledes indeholder lovforslaget også en overgangsbestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 2, som fastsætter, at overdragelseskontrakter, indgået inden den 1. november 2013, som giver den udøvende kunstner ret til et årligt supplerende vederlag, kan genforhandles efter 50 år

er forløbet efter, at lydoptagelsen blev udgivet, eller, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, 50 år efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort.

Den genforhandling som kan finde sted, bør ske til fordel for de udøvende kunstnere. I den forbindelse kan det inddrages, at de oprindeligt aftalte afregningsbestemmelser kan være utidssvarende i forhold til nye udnyttelsesformer, hvor omkostningerne er anderledes. Ligeledes kan det inddrages i forhandlingerne at fremstilleren af lydoptagelsen har fået 20 års længere beskyttelsestid og at producentens omkostninger muligvis er afskrevet på tidspunktet for genforhandling af aftalen.

Såfremt parterne ikke kan opnå enighed ved en genforhandling af overdragelsesaftalen, må den pågældende aftale indbringes for domstolene med henblik på at afgøre tvisten. Tvister om rettigheders ejerskab beror på bevismæssige vurderinger, og sådanne tvister behandles i dag hos domstolene. Kulturministeriet finder, at det vil være uhensigtsmæssigt at henlægge afgørelsen af sådanne tvister til Ophavsretslicensnævnet, da det vil indebære en væsentlig ændring af nævnets virkeområde. Nævnet afgør i dag tvister mellem brugere og rettighedshavere om størrelsen af vederlag for brug af rettigheder. En overdragelsesaftale indgås mellem to rettighedshavere og omhandler selve overdragelsen af en rettighed og vederlaget for denne overdragelse. Disse tvister er i deres indhold væsentlig anderledes end de tvister, som nævnet i dag behandler.

7. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget udvides beskyttelsestiden for offentliggjorte eller udgivne lydoptagelser med 20 år. I det omfang stat, kommuner og regioner bruger disse lydoptagelser på måder, som forudsætter betaling af vederlag til ophavsmand og rettighedshavere, vil denne betalingsforpligtigelse blive forlænget som følge af den forlængede beskyttelsestid. Den øgede betalingsudgift bliver dog kun realiseret, såfremt stat, kommuner og regioner anvender lydoptagelser, som er udgivet/offentliggjort for mere end 50 år siden, og indtil 70 år er gået fra den første udgivelse/offentliggørelse.

Det er Kulturministeriets vurdering, at det hovedsageligt vil være folkebibliotekernes brug af lydoptagelser med henblik på digitalt udlån via internettet, som vil blive berørt af lovforslaget, samt at det vil være en forholdsmeæssigt begrænset mængde lydoptagelser af denne alder, som vil være efterspurgt som digitalt udlånsmateriale. Derfor er det Kulturministeriets vurdering, at lovforslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner af betydning.

8. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Med lovforslaget udvides beskyttelsestiden for offentliggjorte eller udgivne lydoptagelser med 20 år. I det omfang erhvervslivet bruger disse lydoptagelser på måder, som forudsætter betaling af vederlag til ophavsmand og rettighedshavere, vil denne betalingsforpligtigelse blive forlænget som følge af den forlængede beskyttelsestid. Den øgede betalingsudgift bliver dog kun realiseret, såfremt erhvervslivet anvender

lydoptagelser, som er udgivet/offentliggjort for mere end 50 år siden, og indtil 70 år er gået fra den første udgivelse/offentliggørelse.

Størrelsen af dette vederlag reguleres ikke i ophavsretsloven, men fastsættes ved aftale. Omfanget af de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv. som måtte følge af de aftaler, som indgås på grundlag af ophavsretslovgivning og omfanget af den brug af beskyttede værker, som sådanne aftaler måtte lede til, kan der efter sagens natur ikke gives nogen præcise oplysninger om.

Lovforslaget fastsætter en pligt for fremstilleren af lydoptagelser til at hensætte 20 % af sine indtægter fra reproduktion, distribution og tilrådighedsstillelse af lydoptagelser, som er ældre end 50 år. Hensættelsen skal videredistribueres til de udøvende kunstnere.

Det økonomiske omfang af disse hensættelser vil afhænge af størrelsen af de genererede indtægter, som i sagens natur ikke kan fastsættes på forhånd.

Lovforslaget medfører også, at rettighedshaverne opnår en større indtægt, idet der skal betales vederlag for brug i en længere periode. Hertil skal lægges, at de udøvende kunstnere som har overdraget deres rettigheder til fremstilleren af lydoptagelsen mod betaling af et engangshonorar, vil have ret til et årligt supplerende vederlag og dermed opleve en indtægtsstigning i relation til de lydoptagelser, som er mellem 50 år og 70 år gamle. Der vil således til en vis grad være tale om en omfordeling af midler inden for branchen.

Det må forventes, at ordningen i startfasen vil omfatte en meget begrænset mængde lydoptagelser, idet den teknologiske udvikling i mulighederne for at lave lydoptagelser i særlig grad er sket indenfor de sidste 40 år. Der findes, Kulturministeriet bekendt, ikke statistik over omfanget af kommercielt interessant musik, som er 50 år eller ældre. En indikation af omfanget kan dog være, at se på hvor mange gange musik, som er produceret i Danmark i 1962 og som derfor er 50 år gammelt, bliver spillet i radio og tv. Forvaltningsselskabet Gramex registrerede i 2011 1416 afspilninger af musik fra 1962, der er produceret i Danmark. Disse afspilninger omfatter 152 unikke lydoptagelser fra 13 forskellige selskaber, hvilket må siges at være en forholdsvis begrænset mængde lydoptagelser. Afspilning i radio og tv er ikke omfattet af ordningen om årligt supplerende vederlag, men de nævnte tal kan fungere som en indikator for den forventede kommercielle interesse for lydoptagelser fra 1962.

På den baggrund er det Kulturministeriets vurdering, at lovforslaget på dette område ikke har negative økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet af betydning.

9. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

10. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

11. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder.

12. Hørte myndigheder og organisationer

Adjunkt Hanne Kirk Deichmann, Professor Henrik Udsen, Advokat Bjørn Høberg-Petersen, Advokat Hanne Bender, Advokatrådet, Akademiet for de Skønne Kunster, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arkitektforbundet, Basepoint Media, Bibliotekarforbundet, Bibliotekschefforeningen, Billedkunstnernes Forbund, Brancheforeningen for Undervisningsmidler, Branchen ForbrugerElektronik, Business Software Alliance, Canal Digital, Chefjurist Christina Bergholdt Knudsen, Copydan, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Biblioteksskole, Danmarks Blindebibliotek, Danmarks Forskningsbiblioteksforening, Dansk Artist Forbund, Dansk BiblioteksCenter, Dansk Blindesamfund, Dansk Erhverv, Dansk Fagpresse, Dansk Filmfotograf Forbund, Dansk Folkemindesamling, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forfatterforening, Dansk Fotografisk Forening, Dansk Galleri Sammenslutning, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Journalistforbund, Dansk Kapelmesterforening, Dansk Kommunikationsforening, Dansk Komponistforening, Dansk Kunstnerråd, Dansk Magasinpresses Udgiveforening, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Musikbiblioteksforening, Dansk Musiker Forbund, Dansk Musikforlæggerforening, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Solist-Forbund, Dansk Standard, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Billedautorer, Danske Billedkunstneres Fagforening, Danske Dagblades Forening, Danske Dramatikeres Forbund, Danske Døves Landsforbund, Danske Filminstruktører, Danske Handicaporganisationer, Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Danske Kunsthåndværkere, Danske Mediers Forum, Danske Populærautorer, Danske Regioner, Danske Reklamebureauers Brancheforening, Danske Skønlitterære Forfattere, Danske Teatres Fællesorganisation, Danske Uafhængige Pladeselskaber, Danske Universiteter, Datatilsynet, DDJO, Den Danske Boghandlerforening, Den Danske Forlæggerforening, Den Kristne Producent Komite, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Akademi, Det Danske Filminstitut, Det Kgl. Bibliotek, Det Kgl. Teater, DIFO (Dansk Internet Forum), DK 4, Docent Thomas Riis, DOKS, Domstolsstyrelsen, DR, Døvefilm Video, Faglig konsulent Lone Amtrup, Film- og TV-arbejderforeningen, FILMRET, Finansrådet, Fonden for Aktive Blinde – Blindefonden, Forbrugerrådet, Forenede Danske Antenneanlæg, Forening af professionelle forfattere og tegnere af tegneserier, Foreningen af Arbejderbevægelsens Medievirksomheder, Foreningen af Auktionsledere i Danmark, Foreningen af Billedmedieoversættere, Foreningen af Danske Interaktive Medier, Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter, Foreningen af Danske Sceneinstruktører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Foreningen af Kommercielle Lokalradio og TV-stationer, Foreningen af

Videogramdistributører i Danmark, Foreningen Danske Designere, Foreningen for Dansk Internet Handel, Forskningsbibliotekernes Chefkollegium, Fællesrådet for Autorer, Fællesrådet for Udvøvende Kunstnere, Færøernes Hjemmestyre, Gorrissen Federspiel, Grafisk Arbejdsgiverforening, Gramex, Grønlands Hjemmestyre, Henrik I. Ahlers, HK, HORESTA, HTS Handel, Transport og Service, Håndværksrådet, IFPI Danmark, IT-Brancheorganisationen, ITEK, Juridisk konsulent Anne Sophie Gersdorff Schrøder, Juridisk konsulent Morten Madsen, KL, KODA, Kommunernes Skolebiblioteksforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kulturministeriet Rektorer – KUR, Kulturstyrelsen, Kunsthandlerforeningen, Landsforeningen til bevaring af fotografier og film, Landsorganisationen i Danmark, Professor Morten Rosenmeier, MTG A/S, Multimedieforeningen, Nordisk Copyright Bureau, Ophavsretligt Forum, Ophavsretslicensnævnet, Ordblinde/Dysleksiforeningen i DK, Organisationen Danske Museer, Patent- og Varemærkestyrelsen, Piratgruppen, Producentforeningen, Professor Jens Schovsbo, Professor Mads Bryde Andersen, Professor Palle Bo Madsen, Professor Peter Blume, PROSA, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (RKU), RettighedsAlliancen, Rigsarkivet, Rigsrevisionen, Roskilde Festival, Rådet for Større IT-sikkerhed, Samarbejdsforum for Danske Lytter- og Seerorganisationer, Sammenslutningen af Danske Scenografer, Sammenslutningen af Lokalarbiver, Sammenslutningen af lokale radio- og tv-stationer, Sammenslutningen af Medieforskere i Danmark, Samrådet for Ophavsret, Sekretariatschef Sandra Piras, Skatteministeriet, Solistforeningen af 1921, Telenor, Speaker- og Indlæserforeningen, Statens Museum for Kunst, Statsbiblioteket, STOP I/S, TDC, Teaterteknikerforbundet, Tegnerne/Tegnerforbundet af 1919, Teknologirådet, Telekommunikationsindustrien (TI), Telia, TV 2/DANMARK A/S, TV2/Bornholm, TV2/FYN, TV2/Lorry, TV2/Nord, TV2/Syd, TV2/Øst, TV2/Østjylland, TvDanmark, UBOD, UBVA, UBVA-sekretariatet, Viasat A/S.

13. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenserne af lovforslaget

	Positive konsekvenser / mindre forbrug	Negative konsekvenser / merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen negative økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner af betydning.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.	Ingen	Ingen negative økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet af betydning.
Administrative konsekvenser for borgere	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af direktiv 2006/116/EF om	Ingen

	beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder implementeres i dansk ret	
--	---	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Den foreslåede fodnote til lovens titel indeholder en opsamling af titelnoterne fra ophavsretsloven fra 1995 samt de efterfølgende ændringslove, som har implementeret EU-direktiver i ophavsretsloven. Den foreslåede formulering af fodnoten indeholder generelle sproglige justeringer af den hidtidige fodnotetekst. Disse sproglige justeringer er af rent teknisk karakter og har til formål at ensrette formuleringerne i fodnoten. Som fodnotens 11.pkt er tilføjet, at ophavsretsloven med dette lovforslag også vil indeholde bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/77/EU af 27. september 2011 om ændring af direktiv 2006/116/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder (EU-Tidende 2011, L nr. 265, side 1).

Til nr. 2.

Bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 2, vedrører en indsættelse af et nyt stk. 2 i ophavsretslovens § 63. Dermed ensrettes beregningen af beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst, hvor både musik og tekst er frembragt specifikt til dette musikværk med hertil knyttet tekst.

Forslaget medfører, at beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst skal beregnes som 70 år fra dødsåret af *længstlevende* af enten tekstforfatteren eller musikkomponisten, såfremt begge bidrag specifikt blev frembragt til det pågældende musikværk med hertil knyttet tekst.

Der sker ikke yderligere harmonisering af beskyttelsen af musikværker med hertil knyttet tekst, der således forsat vil være karakteriseret som sammensatte værker. Det indebærer, at de to bidrag kan udskilles og nyde selvstændig beskyttelse.

Bestemmelsen finder kun anvendelse på musikværker og tekst, som er frembragt specifikt til hinanden. Såfremt en komponist efterfølgende frembringer ny musik til en ældre tekst, vil det ikke medføre, at beskyttelsestiden for teksten vil blive forlænget, indtil 70 år er forløbet fra den nye komponists dødsår. Dette skyldes, at teksten ikke blev frembragt specifikt til den nye musik, men i stedet til originalmusikken.

Lovforslagets bestemmelse om musikværker med hertil knyttet tekst har virkning for musikværker med hertil knyttet tekst, hvoraf mindst musikværket eller teksten er beskyttet i en EU-medlemsstat den 1. november 2013 og på musikværker med hertil knyttet tekst, der

frembringes efter denne dato. Denne overgangsbestemmelse indebærer, at der i et vist omfang vil ske genoplivning af rettigheder, som er udløbet inden den 1. november 2013. Der henvises til nedenstående bemærkning til lovforslagets § 3, stk. 3.

De nye regler om fælles beregning af beskyttelsestiden for musikværker med hertil knyttet tekst, hvor musik og tekst er frembragt specifikt til det pågældende musikværk, gælder også i forhold til værker fra lande uden for EU og EØS. Det skyldes princippet om national behandling i de internationale konventioner og i den såkaldte udlandsbekendtgørelse nr. 218 af 9. marts 2010. Dette gælder også i relation til spørgsmålet om genoplivning. Et udenlandsk sammensat musikværk med hertil knyttet tekst vil omfattes af den nye bestemmelse i § 63, stk. 2, uanset om det enkelte bidrag, teksten eller musikken, måtte være faldet i det fri i værkets hjemland, blot det sammensatte værk som helhed ikke er faldet i det fri i hjemlandet, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Til nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse er i vid udstrækning en videreførelse af den eksisterende § 65 i ophavsretsloven. Ændringen består i, at bestemmelsen opdeles i flere stykker af hensyn til læsevenligheden. Derudover indsættes et nyt stk. 3, som regulerer beskyttelsestiden for udgivne eller offentliggjorte optagelser af fremførelser, som ikke er lydoptagelser, fx film og audiovisuelle værker. Disse optagelser bevarer en beskyttelsestid på de nuværende 50 år regnet fra tidspunktet for den første udgivelse eller offentliggørelse, alt efter hvilket tidspunkt, der kom først.

Forlængelsen af beskyttelsestiden for udgivne eller offentliggjorte lydoptagelser er indeholdt i et nyt stk. 4. Dette stykke indeholder en ændring i forhold til den eksisterende retsstilling, idet beskyttelsestiden forlænges til 70 år beregnet fra tidspunktet for den første udgivelse eller offentliggørelse, alt efter hvilket tidspunkt, der kom først.

Den forlængede beskyttelsestid vedrører både udgivne eller offentliggjorte lydoptagelser, herunder de rene lydoptagelser som radio- og tv-foretagender har fremstillet og offentliggjort, fx DR's egenproduktion af radioudsendelser. Den forlængede beskyttelsestid omfatter ikke audiovisuelle værker fx film, og tv-udsendelser..

Til nr. 4.

De foreslåede ændringer i den eksisterende ophavsretslovs § 66 indebærer, at beskyttelsestiden for producentrettighederne til *udgivne eller offentliggjorte* lydoptagelser forlænges til 70 år regnet fra tidspunktet for den første udgivelse eller offentliggørelse, alt efter hvilket tidspunkt, der kom først. Denne bestemmelse skal ses i sammenhæng med de foreslåede ændringer i den gældende § 65, som vedrører beskyttelsestiden for udøvende kunstneres ret til lydoptagelser.

Hvis en lydoptagelse ikke bliver udgivet eller offentliggjort, bevarer fremstilleren af lydoptagelsen den nuværende beskyttelsestid på 50 år fra indspilningstidspunktet.

Den forlængede beskyttelsestid finder også anvendelse på lydoptagelser, som er offentliggjort, men ikke udgivet, hvilket i praksis vil være en stor del af DR's arkiv, som i væsentlig grad er egenproduktion.

Til nr. 5.

Til ny § 66 a

Forslaget til ophavsretslovens § 66 a fastsætter, at en udøvende kunstner, som har overdraget sine rettigheder til en lydoptagelse til fremstilleren af lydoptagelsen, har ret til at bringe denne overdragelsesaftale til ophør, såfremt fremstilleren af lydoptagelsen ikke udnytter lydoptagelsen på mindst én af de måder, som er nævnt i bestemmelsen.

Retten til at bringe en overdragelsesaftale til ophør kan kun anvendes, når der er forløbet 50 år fra en lydoptagelse første gang er udgivet, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort. Hvis fremstilleren af en lydoptagelse ikke udnytter lydoptagelser, som er yngre end 50 år, vil den udøvende kunstner ikke kunne bringe overdragelsesaftalen til ophør.

Det følger af den foreslåede § 66 a, stk. 3, at hvis en aftale bringes til ophør, så bortfalder de rettigheder, som fremstilleren af lydoptagelsen har til lydoptagelsen, jf. ophavsretslovens § 66. Hvis en overdragelsesaftale bringes til ophør fordi fremstilleren af lydoptagelsen ikke i tilstrækkelig grad har udnyttet de overdragede rettigheder, vil fremstillernes egne rettigheder således ikke kunne fortsætte med at eksistere.

Derved vil fremstilleren af lydoptagelsen ikke kunne blokere for, at den udøvende kunstner efterfølgende gør lydoptagelsen tilgængelig for offentligheden.

Til ny § 66 b

Forslaget til § 66 b i ophavsretsloven fastsætter, at udøvende kunstnere, som har overdraget sine rettigheder til fremstilleren af lydoptagelser, og som har aftalt en ret til et engangshonorar, har ret til et årligt supplerende vederlag, når der er forløbet 50 år fra en lydoptagelse første gang er udgivet, eller såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort. Retten til et årligt supplerende vederlag kan ikke fraviges ved aftale.

Kulturministeriet vurderer, at forvaltningsorganisationen Gramex vil være kompetent til at administrere og udbetale det årligt supplerende vederlag til de udøvende kunstnere. Gramex administrerer og fordeler allerede i dag vederlag til de udøvende kunstnere og har derfor opbygget en omfattende database med oplysninger om identiteten af de udøvende kunstnere på de lydoptagelser, som Gramex fordeler vederlag på baggrund af. Gramex vil derfor være i stand til at løfte opgaven, idet Gramex allerede i dag har en række af de oplysninger som vil være nødvendige for at kunne fordele det årlige supplerende vederlag på individuel basis.

Det årligt supplerende vederlag skal udbetales til udøvende kunstnere, som har overdraget deres rettigheder mod betaling af et engangsvederlag. Det vil ofte være studiemusikere og

ikke-krediterede kunstnere. Det supplerende vederlag bør fordeles af forvaltningsorganisationen mindst én gang om året på individuelt basis. Principper for fordeling af vederlag til forældreløse værker kan finde anvendelse ved fordelingen af det årligt supplerende vederlag.

Ligeledes vil den forvaltningsorganisation, som administrerer udbetalingen af det årligt supplerende vederlag, kunne fastsætte administrative regler i forbindelse hermed, fx hvorledes fremstilleren af lydoptagelser skal indberette sine indtægter.

Den forvaltningsorganisation, som skal udbetale og administrere det årligt supplerende vederlag, vil i sagens natur have visse anlægs- og driftsudgifter, som vil skulle dækkes af de hensatte midler.

Beskyttelsestidsdirektivet giver mulighed for, at medlemslande kan vælge at indføre en bagatelgrænse, hvor hvilke fremstillere af lydoptagelser, som skal være omfattet af reglerne for hensættelse med henblik på udbetaling af årligt supplerende vederlag.

Den danske musikbranche er præget af få store selskaber og en lang række små selskaber. En bagatelgrænse ville betyde, at en væsentlig del af de små selskaber ikke skulle være en del af ordningen. Derved vil en væsentlig del af de danske fremstillere af lydoptagelser ikke være med i ordningen, med den konsekvens, at de udøvende kunstnere ikke kunne få udbetalt årligt supplerende vederlag. Kulturministeriet har derfor vurderet, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at etablere en bagatelgrænse.

Forslaget til § 66 b, stk. 4, indebærer, at fremstilleren af lydoptagelser, efter anmodning fra den udøvende kunstner, skal udlevere enhver oplysning, som kan være nødvendig for at sikre betalingen af det årligt supplerende vederlag. For at effektivisere administrationen af det årligt supplerende vederlag fremgår det af forslaget, at anmodningens også kan komme fra den forvaltningsorganisation, som er godkendt til at administrere det årligt supplerende vederlag. I praksis vil det være denne organisation som har viden og overblik over hvilke informationer, det er nødvendigt at fremstilleren af lydoptagelser udleverer.

Til ny § 66 c

Forslaget til § 66 c indebærer, at hvis en udøvende kunstner har overdraget sine rettigheder til en fremstiller af lydoptagelser, og har aftalt en ret til et løbende vederlag, skal hverken forudbetaling eller kontraktmæssige fradrag fratrækkes fra de betalinger, som den udøvende kunstner får, når der er forløbet 50 år fra en lydoptagelse første gang er udgivet, eller såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lydoptagelsen blev offentliggjort..

Dermed er det sikret, at "tavlen viskes ren", og de udøvende kunstnere kan drage fuld nytte af forlængelsen af beskyttelsestiden.

Til nr. 6.

Forslaget er af teknisk karakter, idet det er en konsekvensændring af ophavsretslovens § 68, stk. 1, således at denne bestemmelse henviser korrekt til § 65, stk. 2-4 jf. de foreslåede ændringer til § 65.

Til nr. 7.

Forslaget indebærer en ændring af ophavsretslovens § 69, stk. 3. Da ophavsretslovens § 46 a om statens kompensation for et eventuelt provenutab som følge af den tidligere vedtagne nedsættelse af dvd-vederlaget til rettighedshaverne blev indført i ophavsretsloven ved lov nr. 510 af 12. juni 2009, blev der ikke indsat en henvisningsbestemmelse i § 69, stk. 3, til den nye § 46 a. Forslaget, der retter op på dette, har alene teknisk karakter og ændrer ikke på den eksisterende kompensationsordning

Til nr. 8.

Forslaget er af teknisk karakter, idet det er en konsekvensændring af ophavsretslovens § 86, stk. 8, således at denne bestemmelse henviser korrekt til § 65, stk. 2-4 jf. de foreslåede ændringer til § 65.

Til nr. 9.

Forslaget er af teknisk karakter, idet det er en konsekvensændring af ophavsretslovens § 90, stk. 3, således at denne bestemmelse henviser korrekt til § 63, stk. 5 jf. de foreslåede ændringer til § 63.

Til nr. 10.

Forslaget er af teknisk karakter, idet det er en konsekvensændring af ophavsretslovens § 91, stk. 2, således at denne bestemmelse henviser korrekt til § 65, stk. 5 jf. de foreslåede ændringer til § 65.

Til § 2

Til stk. 1.

Forslaget betyder, at kontrakter om overdragelse af udøvende kunstners rettigheder til lyddoptagelser, som er indgået inden den 1. november 2013, fortsat skal gælde efter det tidspunkt, hvor den udøvende kunstners rettigheder ellers ville være udløbet. Dette gælder, med mindre andet klart er angivet i kontrakten. Der sker ikke genoplivning af kontrakter vedrørende rettigheder, som er udløbet inden den 1. november 2013

Til stk. 2.

Forslaget indebærer, at kontrakter om overførelse eller overdragelse af udøvende kunstners rettigheder til lyddoptagelser, som er indgået inden den 1. november 2013 og som giver den udøvende kunstner ret til løbende vederlag, kan genforhandles, når der er forløbet 50 år fra en lyddoptagelse første gang er udgivet, såfremt en sådan udgivelse ikke har fundet sted, når 50 år er forløbet efter, at lyddoptagelsen blev offentliggjort.. Forslaget sikrer, at de udøvende kunstnere som har overdraget rettigheder mod betaling af et løbende vederlag får mulighed for at genforhandle overdragelsesktrakten i lyset af den forlængede beskyttelsestid

Til § 3

Til stk. 1.

Forslaget indebærer, at ændringerne i ophavsretsloven træder i kraft 31. oktober 2013. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at EU-direktivet om en ændring af direktivet 2006/11/EF om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder skal være gennemført i dansk ret senest 1. november 2013.

Til stk. 2.

Forslaget har virkning for de udøvende kunstneres rettigheder samt rettighederne for fremstillere af lydoptagelser, som eksisterer den 1. november 2013, og som bliver frembragt efter denne dato. Der sker således ikke genoplivning af rettigheder, som er udløbet inden den 1. november 2013.

Til stk. 3.

Forslaget fastsætter, at ændringerne i ophavsretslovens § 63 vedrørende musikværker med tekst har virkning for musikværker med tekst, hvor mindst musikværket eller teksten er beskyttet i en medlemsstat den 1. november 2013.

Beskyttelsestidsdirektivet indebærer, at der i medlemslandene pr. 1. november 2013 skal ske genoplivning af rettigheder til musikværker med tekst, som er frembragt før direktivets gennemførelse, uanset om sådanne rettigheder måtte være udløbet efter de i medlemslandene hidtil gældende regler om beskyttelsestid. Efter direktivets art. 1(3), stk. 6, er det afgørende kriterium for spørgsmålet om genoplivning, om mindst musikværket eller teksten er beskyttet i en medlemsstat pr. 1. november 2013, såfremt disse er frembragt før denne dato. Er dette tilfældet, skal direktivets bestemmelser om harmonisering af beskyttelsestiden finde anvendelse i alle medlemslande, uanset om beskyttelsestiden i de enkelte lande efter de der hidtil gældende regler måtte være udløbet.

Efter det for ministeriet oplyste, må det antages, at såvel musikværker som tekst er frembragt før 1. november 2013 vil være omfattet af en 70-årig beskyttelse i hele EU, der som udgangspunkt regnes fra ophavsmandens dødsår. I visse EU-medlemsstater beregnes beskyttelsestiden fra den længstlevendes dødsår (komponist eller tekstforfatter).

Derfor er det nødvendigt i dansk ret at gennemføre genoplivning af udløbne rettigheder til musikværker eller tekst, som er frembragt specifikt til musikværker med tekst, hvor ét af bidragene er beskyttet i en EU-medlemsstat pr. 1. november 2013.

Til § 4

Da de i lovforslaget indeholdte bestemmelser eventuelt vil kunne have konsekvenser på områder, der er dækket af hjemmestyreordningen i Grønland, finder Kulturministeriet, at en

ikrafttræden i Grønland først bør ske efter forhandlinger med de grønlandske hjemmestyremyndigheder.

I overensstemmelse hermed foreslås det i § 4, at loven ikke skal gælde for Grønland, men at den ved kgl. anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.